
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

LIKOVNA TEORIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 5. junij 2014

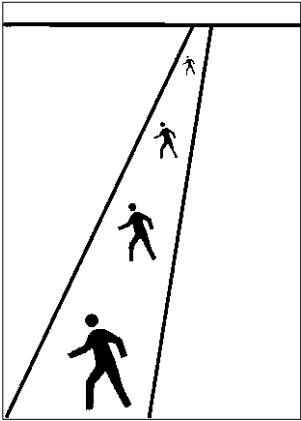
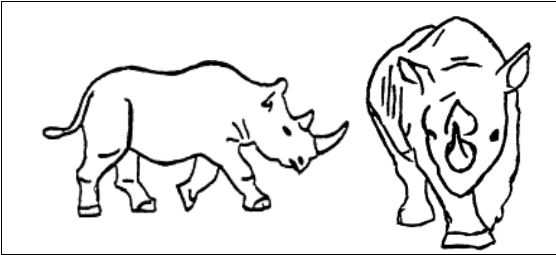
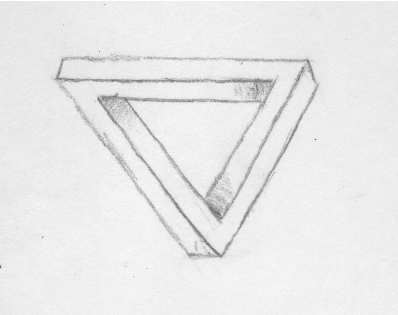
SPLOŠNA MATURA

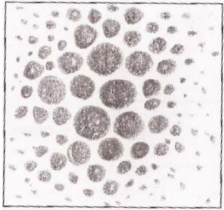
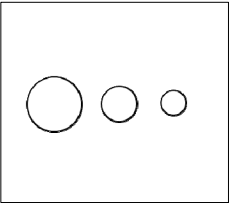
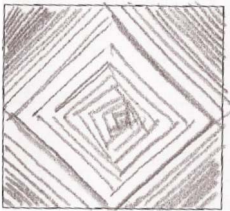
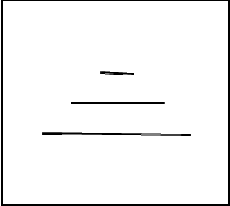
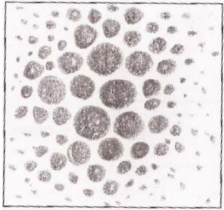
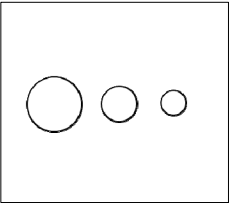
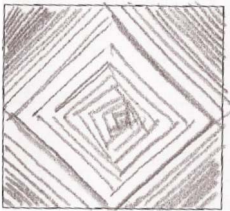
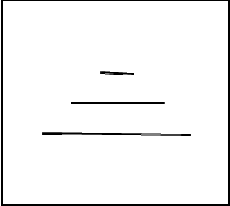
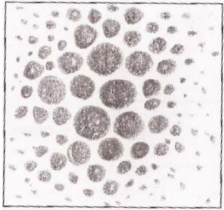
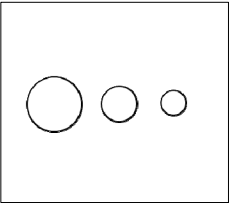
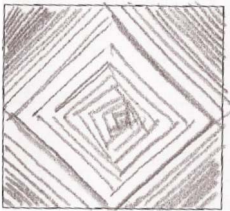
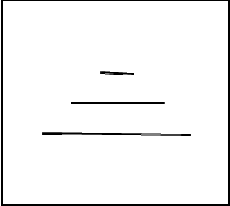
Moderirana različica

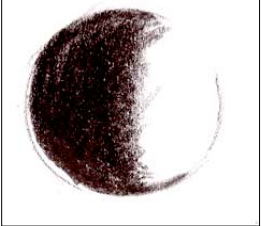

IZPITNA POLA 1

1. naloga: Uvod v likovno teorijo, likovno oblikovanje in likovno komuniciranje

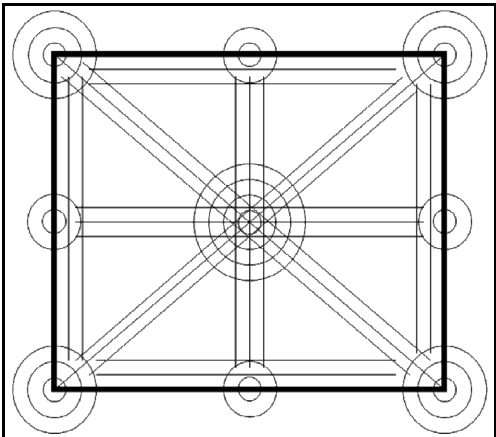
Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1.1	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zaznavna stalnica velikosti ♦ zaznavna stalnica oblike ♦ zaznavna stalnica svetlosti ♦ zaznavna stalnica barve 	Za vsako pravilno napisano stalnico ena točka.
1.2	4	<p>npr.</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ zaznavna stalnica velikosti <ul style="list-style-type: none"> ♦ zaznavna stalnica oblike 	Za vsako pravilno narisano stalnico dve točki. Če stalnica ni narisana dovolj nazorno, ena točka.
1.3	4	<p>npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ nemogoči trikotnik 	Ocenjuje se glede na prepričljivost in dosledno izvedbo risbe nemogočega telesa. Na primer: čeprav v risbi nemogočega trikotnika vsa prekrivanja niso narisana pravilno, je iz nje razvidno kandidatovo razumevanje, zato lahko kandidat dobi 1–3 točke po presoji ocenjevalca. 4 točke dobi samo, če je nemogoče telo izrisano povsem pravilno.

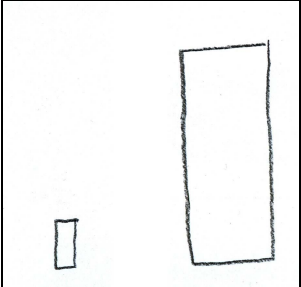
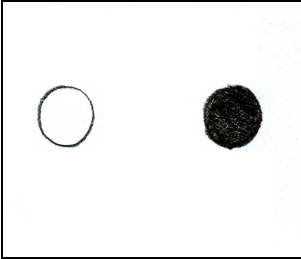
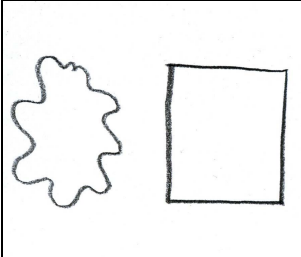
2. naloga: Likovne izrazne prvine ali elementi

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila								
2.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Orisna likovna prvina: orisne likovne prvine so skupina likovnih prvin (točka, črta, svetlo-temno, barva), s katerimi lahko orišemo orisane likovne prvine obliko, ploskev ali prostor. ♦ Kaligrafska linija: prostoročno napisana, lepopisna črta. ♦ Prostorski križ: sistem namišljenih, med seboj pravokotnih ravnin, ki delijo človeško telo na sprednji in zadnji del, zgornji in spodnji del ter levo in desno stran; sistem med seboj pravokotnih ravnin: medialne, frontalne in očesne ravnine. 	Za vsak opisan pojem prejme kandidat 1 točko, skupaj največ 3 točke.								
2.2	6	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A) / ustvarjanje abstraktnega tridimenzionalnega prostora z uporabo zgoščevanja in spreminjanja velikosti točk <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> bolj kompleksno (2 točki) </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> manj kompleksno (1 točka) </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> </tr> </table> ♦ B) / ustvarjanje abstraktnega tridimenzionalnega prostora z uporabo zgoščevanja in spreminjanja dolžine/debeline linij <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> bolj kompleksno (2 točki) </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> manj kompleksno (1 točka) </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> <td style="text-align: center; padding: 5px;"> </td> </tr> </table> ♦ C) / ustvarjanje abstraktnega tridimenzionalnega prostora z uporabo toplih in hladnih barv, svetlo-temnih barv. 	bolj kompleksno (2 točki)	manj kompleksno (1 točka)			bolj kompleksno (2 točki)	manj kompleksno (1 točka)			Točkuje se glede na kompleksnost kompozicije.
bolj kompleksno (2 točki)	manj kompleksno (1 točka)										
											
bolj kompleksno (2 točki)	manj kompleksno (1 točka)										
											

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2.3	3	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="373 237 970 302">♦ A / lik krogle z uporabo svetlo-temno na način chiaroscuro <div data-bbox="405 320 667 544"></div><li data-bbox="373 589 970 654">♦ B / lik krogle z uporabo svetlo-temno na način sfumato <div data-bbox="405 667 667 891"></div><li data-bbox="373 913 970 978">♦ C / lik krogle z uporabo svetlo-temno s ploskovno obravnavo tonskih vrednosti <div data-bbox="405 992 667 1216"></div>	Slikovni odgovori so lahko tudi v barvi.

3. naloga: Likovno oblikoslovje ali morfologija

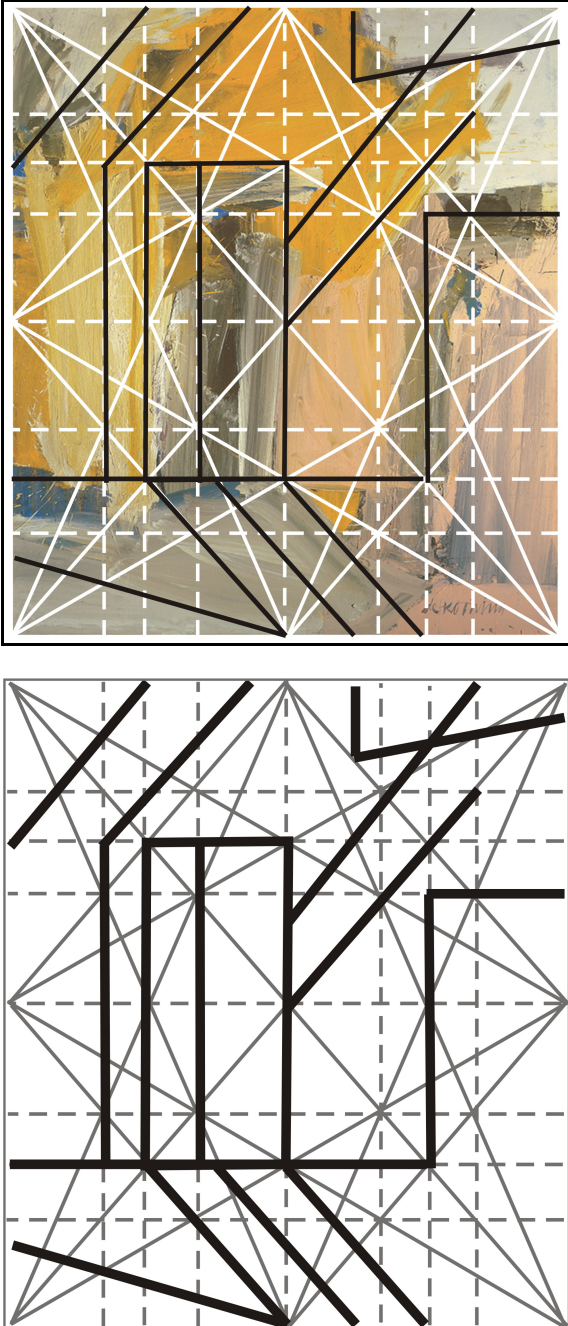
Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3.1	1	<ul style="list-style-type: none"> Likovna teža je subjektivni občutek, da obliko nekam vleče oz. da teži k temu, da bi se nekam premaknila, prevrnila. Večja je nestabilnost oblike, večja je teža; in obratno. Na težo vplivajo mnogi dejavniki: položaj, velikost, barva ipd. Je likovna spremenljivka. 	Kot pravilen se lahko šteje vsak odgovor, ki poudari to, da je likovna teža povečan ekspresivni občutek oblik.
3.2	2	<ul style="list-style-type: none"> Kandidat nariše shemo strukture formata po Rudolfu Arnheimu. 	Če kandidat naredi v shemi središča in vse kote enako močne, dobi 1 točko; 2 točki dobi le, če naredi središče močnejše od kotov.
3.3	1	<ul style="list-style-type: none"> najmanjša teža: A 	Pravilen odgovor je tudi B le ob smiselni razlagi pri nalogi 3.4.
	1	<ul style="list-style-type: none"> največja teža: D 	Pravilen odgovor je tudi C ali F le ob smiselni razlagi pri nalogi 3.4.
Skupaj	2		
3.4	1	<ul style="list-style-type: none"> Krog v A ima najmanjšo težo, ker je v sredini, kjer se seka največ silnic formata, zato je najbolj stabilen; krog v D ima največjo težo, ker se ne pokriva z nobeno izmed glavnih silnic formata, zato je najmanj nestabilen. Prav tako je krog v D zgoraj in na desni strani formata. 	Pravilni odgovori se nanašajo na vpliv razlike med središčem in obrobjem, razlike med levo-desno, zgoraj-spodaj na likovno težo.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3.5	6	<p>tri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ velikost ♦ svetlost ♦ tekstura ♦ gostota ♦ geometričnost – organskost ♦ zaprtost – odprtost ipd. <p>npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Velikost <ul style="list-style-type: none"> ♦ Svetlost <ul style="list-style-type: none"> ♦ Organsko – geometrično 	Po ena točka za naštetu in ena za pravilno ponazorjeno. Dve točki se dobita le, če se oboje ujema.

4. naloga: Barvna teorija

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4.1	5	<p>V Pregljevi sliki prevladuje dinamična barvna kompozicija:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Odnosi med barvami: kompozicijo zgoraj umirja beli pas ter jo levo in desno vpenja črna podlaga v format (svetlo-temni kontrast). ♦ Barvne lastnosti in odnos med obliko in barvo: slikar je uporabil nasičene barve za jasne ploskovite oblike, ločene s pasivno linijo (rdeče ploskve), in manj nasičene za prehode med oblikami (kontrast kakovosti). Uporabljen je kontrast količine, tako da je nasičenih barv manj od nenasičenih, zaradi česar nasičene barve bolj žarijo (rdeča; simultani kontrast). ♦ Barvni nanosi: pastozen barvni nanos zajema čisto rdečo, ki je prevladujoča (količinski barvni kontrast) manj nasičenim pastelnim barvnim prehodom. ♦ Prostorske učinke dosega z uporabo svetlo-temnega kontrasta, kontrasta kakovosti ter toplo-hladnega kontrasta. Prostorski učinek poudarja tudi z obliko barvnih ploskev (nekatero oblike so jasneje izločene s pasivno linijo, druge se bolj stapljajo med seboj) in nizanjem pasovno razvrščenih barvnih oblik. 	Točkuje se glede na opis posameznega zahtevanega elementa analize: barvne lastnosti, odnosi med barvami (barvni kontrasti), barvni nanos, prostorski učinek barve, odnos med obliko in barvo.
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Simultani barvni kontrast je kontrast, da ena in ista barva na različnih barvnih ozadjih deluje drugače (možno pri vseh barvnih lastnostih). 	
4.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Močnejši: npr. izenačena svetlost barv, komplementarnost barv, velika količinska razlika med barvama, zmanjšana nasičenost barv ipd. ♦ Šibkejši: npr. velik svetlostni kontrast med barvama, sorodnost barv ipd. 	
4.4	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Močnejši: npr. kandidat naslika močnejši simultani kontrast tako, da uporabi barve enake svetlosti, komplementarne barve, manj nasičene barve, količinsko različne barve ipd. ♦ Šibkejši: npr. kandidat naslika šibkejši simultani kontrast tako, da uporabi barve zelo različne svetlosti, sorodne barve ipd. 	Za vsak primer kandidat dobi 1 točko.

5. naloga: Likovna kompozicija

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5.1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Nevezana kompozicija ni vezana na format oz. nima formata in je torej odprta v vseh smereh. ♦ Pasovno vezana je odprta levo in desno ter zaprta zgoraj in spodaj, zato se razprostira horizontalno kot pas. ♦ Kompozicija na temelju kategorialne strukture formata pa je vezana na pravokotni format in je zaprta v vseh smereh. 	Točka za posamezno razlago.
5.2	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Kandidat nariše shemo diagonalnih mrež in poudari ujemanja med oblikami na sliki in shemo. V razlagi kandidat opozori, da se nekatere poteze v sliki zelo natančno ujemajo z delitvami na polovice, četrtine itd. 	3 točke za shemo, 2 točki za razlago. Shema se točkuje glede na stopnje razdelitev po diagonalnih mrežah in glede na stopnje izpostavitve glavnih silnic v diagonalnih mrežah. Če kandidat nariše le diagonalne mreže, vendar ne poudari, katere silnice so za sliko pomembnejše, dobi le eno točko. Dve oz. tri točke dobi, če v shemi diagonalnih mrež poudari in izpostavi pomembnejše silnice ter ujemanja med oblikami in mrežo.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5.3	2	♦ Perspektiva. Konvergenca linij. Perspektivne silnice linearne enobežične perspektive se lahko ujemajo s silnicami v shemi diagonalnih mrež.	Ena točka za navedbo perspektive, ena za razlago.
5.4	2	Na primer: ♦ ponavljanje smeri potez: ponavljajo se vertikalne poteze, horizontalne poteze. ♦ lahko še ponavljanje barv; ponavljanje svetlostnih vrednosti; ponavljanje fature ipd.	Točka za naštetu in točka za razloženo ponavljanje.

IZPITNA POLA 2

Likovna naloga se vrednoti po treh merilih:

1. ustvarjalnost
2. upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja
3. tehnična izvedba

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
Ustvarjalnost	30	♦ Merilo ustvarjalnost se kaže z izborom oblik v kompoziciji glede na zahteve naloge. Pojem oblika je tu mišljen morfološko in sintaktično ter ne zgolj kot likovni element. Na kompozicijski ravni pa se ustvarjalnost kaže v stopnji povezovanja oblik v celoto.	Od 0 do 6 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je neizviren. Prav tako je nezanimivo njihovo medsebojno učinkovanje. Od 7 do 12 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je manj izviren, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je povprečno domiselno. Od 13 do 18 točk dobi kandidat, čigar izbor oblik je domiselnejši, njihovo medsebojno učinkovanje v kompoziciji je izvirnejše. Od 19 do 24 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji sta izpeljana s smiselno uporabo kakega od kompozicijskih načel. Kompozicija kaže na višjo stopnjo ustvarjalnosti, zato preseneča. Od 25 do 30 točk dobi kandidat, čigar izbor in medsebojno učinkovanje oblik v kompoziciji zelo presenečata ter kažeta na visoko stopnjo ustvarjalnosti.
Upoštevanje zahtev naloge in uporaba likovnoteoretskega znanja	10		Od 0 do 2 točki dobi kandidat, ki ne upošteva zahtev naloge in ne uporablja likovnoteoretskega znanja. Od 3 do 4 točke dobi kandidat, ki ne upošteva vseh zahtev naloge in ki izkazuje skromnejše likovnoteoretsko znanje. Od 5 do 6 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) pokaže zadovoljivo likovnoteoretsko znanje. Od 7 do 8 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže višjo raven likovnoteoretskega znanja. Od 9 do 10 točk dobi kandidat, ki upošteva vse zahteve naloge. V konkretnih oblikotvornih okoliščinah (likovni nalogi) dokaže zelo dobro likovnoteoretsko znanje.
Tehnična izvedba	10	♦ Upoštevanje načel praktične stilistike.	Od 0 do 3 točke dobi kandidat za malomaren izdelek. Od 4 do 7 točke dobi kandidat, ki upošteva likovno tehniko, opaziti je še nedoslednosti v izvedbi. Od 8 do 10 točk dobi kandidat, ki je dosleden v tehnični izvedbi likovnega izdelka.
Skupaj	50		